

Čierny sneh

Mária Nováková

Autor	Vydavateľ	Licencia	Vydanie	GKBN
<u>Mária Nováková</u>	<u>Greenie knižnica</u>	<u>CC-BY-NC-ND</u>	<u>Prvé (2018)</u>	<u>010001</u>

O knihe

Čierny sneh je kniha o ľudskosti. O rozdieloch, prirovnaniach a osude, či už naň veríte, alebo nie. Každú zimu očakávame sneh, ale ani nám nenapadne, že môže mať celkom inú farbu. Tak ako môžu mať Vianoce inú myšlienku, slovo chlapa inú váhu a tak, ako môžu byť ľudia až priveľmi neľudskí.

Básne Márie Novákovej sú určené komplikovaným ľudom. Verše sú pretkané myšlienkami, s ktorými môže veľká časť ľudí nesúhlasiť. Každá báseň má posolstvo, vnútorné presvedčenie. Niečo však majú všetky básne spoločné. Akúsi odpoveď, smerovanie. Kam ísť, keď ste na dne? Čo robiť, až sa podlomia kolená a vaše možnosti miznú? Čo ak je väčšina ciest odviata, zaviata či dokonca prekliata? Niekedy príde deň blbec. Deň, keď na nepripravené hlavy padá čierny sneh.

Namiesto úvodu

Kto sa nebojí, nežije,
strach je súčasťou každého z nás,
pravda sa potkýna, kríve,
ukrýva sa často uprostred nás.

Vnímanie nevnímania

Učíme sa neveriť zmyslom,
zabudnúť, kým sme chceli byť,
lepiť ústa páskou optimistom,
všetkých, čo milujú, otráviť.

Vnímame šablóny a príkazy,
máme orezávané myšlienky,
veríme len na dielo skazy,
odkazy balené do plienky.

Nevnímame, čo by sme mali,
ignorujeme chuť byť viac,
okrem mozgu všetky svaly,
zapíname vkuse na mesiac.

Svet nie sú len prikázania,
Mojžiš na hore prechladol,
tak, ako sa aj silní bránia,
s prázdnu hlavou ideme na dno.

Po stopách slávnych samovrahov,
utekáme proti zdravému rozumu,
aby sme išli s héliom nadol,
do krajiny ponorenej do rumu.

Čierny sneh

Ľadové srdce a čierny sneh,
vidím reklamu na samovraždu,
dieru z hlavy dávam na plech,
nech vidno krivdu celkom každú.

Zlomila som slovo v myšlienke,
zákruta bola príliš široká,
padajú traktory, je pekne,
jeden mi práve padol do obloka.

V modlitbe rátam všetky zlomky,
zo vzťahov sú len hluché ozveny,
cítim sa ako kvet, parazit stonky,
prvý a zároveň skoro posledný.

Postavím čierneho snehuliaka,
čierne iglu a čierny snežný hrad,
bieleho kominára, nech sa vyľaká,
Satana a muchotrávku, kto ju má rád?

Potom začnem brať všetko vážne,
ostane čierny sneh. Občas žltý.
Prejdem svet a zložím o ňom kázne,
pre ľudí, ktorí chcú ostať dutí.

Koleso

Nasľubuje piate aj deviate,
kto nemá odvahu na krok vpred,
je ľahšie mať plné gate,
ako žiť naplno a raz spasíť svet.

Pred tými aj pred onými,
ochrániť ľudí pred ľuďmi,
hľadáme zlých medzi zlými?
Nepamätáš? Tak zabudni.

Na to, že si jedna súčasť celku,
maličký kúsok ľudského kolesa,
na krivej ceste, cez diery veľkú,
a to sa musíme všetci potesnať.

Zabudneme kým sme boli,
keď sme niekým chceli byť,
ako to, že srdce nebolí?
Stratili sme Ariadnu? Aj nič?

Niekedy je malý krôčik,
pozvánka na veľké preteky,
obesíme sa na vrkoči,
alebo povieme: už sme veľkí?

Nepoetická poézia bez epiky

Malý sen,
veľké nič,
samý hlien,
vláči kríž.

Bez myšlienky,
besné slová,
jeden hlas tenký,
má ťa, znova!

Čierne Slnko,
silné lieky,
mysli bunkou,
o preteky.

Keď nepriší,
aspoň šľapka,
tak na duši,
otvor vrátka.

Výplach mysle,
slabé túžby,
pekne vyznie,
koniec služby.

Začiatok

Začínam od piky,
nemám vôbec nič,
ľadové dotyky,
iba ja a kríž.

Nepoznám slová,
dnes neriadim svet,
som iná, nová,
ukrytá do viet.

Nepoznám ostatných,
vlastne ani samu seba,
mám sa učiť od tých,
čo mi kradnú z chleba?

Všetko je zmenené,
len hlúposť ostáva,
skutky ľavé, nemé,
posielam doprava.

Za mnou vidno prvé kroky,
aj keď nie som na Mesiaci,
cesta do neba, cez stoky,
dovi dopo a česť práci.

Keď nenávisť je viac ako láska

Pletieš hormóny a hemeroidy,
nevieš, čo slovo láska znamená,
stále tvrdíš, že si bez chyby,
aj keď padáš na kolená.

Vidíš chybu len v inom,
všetci sú z inej planéty,
otec, čo nikdy nebol synom,
hlavne zo života vytretý.

Svojim slovám tak veríš,
až ťa viažu pri podlahe,
nevieš, kam to mieriš,
chceš zmenu zdola, všade.

Až budeš bez priateľov,
znenávidíš priateľstvá,
namiesto rýb a chlebov,
nenávisť chceš na námestia.

Neviem či veríš na dušu,
tvoja je z teba zhnusená,
stále sa rútiš do mínusu,
ktorá chyba bude posledná?

Výplach zranenej duše

Niekoľko nás postavil ku plotu,
povedal: "Teraz pocítiš samotu",
všetci spadli na zem, držali si hrud',
myslím si, že človek nevie zabudnúť.

Už žiadne úsmevy, už žiadne nevädze,
len mŕtve telá, ktoré niekto odvezie,
ostanú spomienky a nemé tváre,
ktoré sa pýtajú, čo robia v tráve.

Nie sú odpovede, už ani výčitky,
nikto nevolá k mŕtvym sanitky,
svedkovia mlčia a hrôza im veľí,
odišli tí, čo odísť nechceli.

Namiesto neviest už budú len vdovy,
tí, čo sa tešia zdraviu budú kopať hroby,
ostatní sa dotýkajú podlahy,
cítia sa zbytoční, vedľajšie postavy.

Len jeden je dôležitý, určuje kto prežije,
kto bude šťastní a kto spozná pomyje,
dosad'te si koho chcete, je to váš svet,
ak si na vás zasadne, ostáva trpieť.

Čo najmenej

Niekedy je všetkého veľa,
prehŕňam sa v neznáme,
život ako z iného pera,
všetko vieme, všetko máme?

Neviem si triediť myšlienky,
nepopíšem, čo sa v hlave deje,
od päty po vlasové korenky,
dnes som plná. Plná beznádeje.

Vraj stačí málo, tak akurát,
žiadne hromady nových túžob,
od jedného človeka "mám ťa rád",
jedna útecha v čase skúšok.

Chcem čo najmenej, dnes šetrím,
na časy, keď bude menej viac,
čakať na zmenu? Čo ak nezavetrím,
bez skafandra odídem na mesiac.

Tam bude pusto, žiadne výzvy,
päť minút nerušenej samoty,
už nechcem veľa, koniec krízy,
ktorá medzi nami stavia ploty.

MDŽ

Nechcem kvety,
ani tie sľuby,
vidím, kto je svätý,
cítim, kto ľúbi.

Každý druhý človek,
oslavuje svoje MDŽ,
ukryť sa do viet?
Schovať sa za mreže?

Žiadne úprimné ďakujem,
alebo nie som vyvolená?
Dnes chátram, dosluhujem,
boja sa môjho ramena.

Pritom neublížim muče,
skúšam byť dobrá od kosti,
aj keď je tretie ucho hluché,
divám sa v Lidli na sladkosti.

Čím si mám obaliť nervy,
ak chcem, aby sa tešili,
cítia jedine svet temný,
plný ľudí, čo ma prežili.

Ohnivá láska

Ak je láska silná ako oheň,
tak sa o ňu postarám v daždi,
aby ten čo ľúbi bol hoden,
hľadať objatie i na mieste vraždy.

O to ide, o malé absurdity,
ktoré prídu a nevieš kedy,
veď v nich býva život skrytý,
bez nich len ticho odletí.

Niekedy treba dýchnuť do pahreby,
opatrne prehádzať všetky kúsky,
alebo stále čakať, ale dokedy?
Na oheň nestačia zhorené halúzky.

Láska k hlúposti núti páliť knihy,
alebo ľudí, ktorí vykročia z rady,
veľa ohňa a k tomu samé chyby,
odpoveď na kamenné i živé pohľady.

Preto túžim po maličkostiach,
nemusím meniť to, čomu nerozumiem,
ak mám zvláštny pocit v kostiach,
nemusím sa zbláznit', aj keď smiem.

Slečne z Ružomberka

Vždy je ľahšie páliť knihy,
ako aspoň jedinú prečítať,
potom čo? No žiadne divy,
niekto za blbosť musí pykať.

Každý máme svoje názory,
no ten, kto sa s tým oháňa,
len diablom bránu otvorí,
žiadne nebo, noc bez rána.

Získať priateľov je ťažké,
nepriateľov? Za minútu!
A čo potom? Plač na dlážke?
Kto necháva Pravdu hluchú?

Kedysi som verila v Krista,
malo to niečo do seba,
moslim alebo Jehovista,
alebo je lepši Kotleba?

Názorov môžu byť stovky,
kompromis niekedy zabolí,
ak nechceš byť na dne stoky,
ži a nechaj žiť. V pokoji.

Niekedy nakrími omrvinka

On pre mňa nič neznamená,
nič pre mňa nikdy neurobí.
Je naša ľudskosť pokrivená?
Alebo sama seba zdobí?

Čo spravíte pre niekoho,
kto si môže kúpiť všetko,
a čo pre toho, kto stroho,
poďakuje iba smietkou?

Súdme všetkých okolo seba,
ukazujme prstami i nohou,
bojme sa dokonca i nebať,
na dobrotu poďme zlobou.

Ten, kto pre nás nič nespraví,
niekedy urobí za desiatich,
natlačí nám myslenie do hlavy,
aj pre nás, večne plachých.

Niekedy nakrími omrvinka,
dobré slovo zahojí rany,
žiadna Pandorina skrinka,
len ľudia, ako (nie)sme my sami.

Čierne slnečnice

Dnes padá čierny sneh,
bolí ma každý bozk na líc,
svätý navádza na hriech,
a ja sadím čierne slnečnice.

Aj keď ten sneh nie je čierny,
maľujem ho svojimi myšlienkami,
aj tak odíde, nie je verný,
aj keď je z neba zoslaný,

Bolí ma pomyslenie na bozky,
možno prídu, kto to vie?
Alebo zmiznú ako teplé rožky,
môžem len šetriť na novú.

Čo ten svätý? Aké hriechy?
Netrápia ma dlhé zoznamy,
ani výčitky a zlomené varechy,
za falošné spomienky od mamy.

Dnes padá čierny sneh,
na moje čierne slnečnice,
otáčajú sa na iný breh,
kde nastavujú druhé líce.

Priveľa skrytých správ

Som ako cintorín,
jazva na duši,
neviem správny rým,
pre život na súši.

Len ma stále mrzí,
čo sa viac nemení,
ostali mi len slzy,
vytesané v kameni.

Mám všetko na dlani,
a tak mám v paži,
nikto mi nezabráni,
skonat' na vernisáži.

Rátam hroby v radoch,
najskôr len desiatky,
diery ako po pokladoch,
v nich ľudia, stratení.

Až sa raz pominieme,
vieme či, nevieme kedy,
poklad čiernej zeme,
alebo budeme jej vtedy?

Čítam o dotykoch

Čítam o dotykoch,
aké sú úžasné,
netreba dlhý sloh,
len kúsok básne.

A preto ju píšem,
objímam samotu,
má kľúče od skrýše,
vie, kde sa dotknúť.

Aby som cítila,
aké je to byť niekto,
láska, čo zranila,
vôňa umelých kvetov.

Dotýkam sa papiera,
na ktorom je neha,
dnes fyziku popiera,
a ja sa učím nebáť.

Nie som v knihe od Lindy Chopin,
asi ani v telefónnych zoznamoch,
dúfam, že sa pred sebou schopím,
a spoznám dotyky nielen z poznámok.

Slovenka

Som Slovenka, zo Slovenska,
neviem, na čo byť hrdá,
často mám hlboko do vrecka,
stále sa v myšlienkach túlam.

Chutia mi bryndzové halušky,
bojím sa toho, čomu nechápem,
aj každej spovede, každej skúšky,
nie však ľudí, na ktorých ziapem.

Často sa vrtám do islamu,
lebo v mene božom mám právo,
nemysliet' a nepoužívať hlavu,
načo aj? Čo by sa stalo?

S kaviarňou nemám styky,
nevítam chlebom a soľou,
lebo zemiaky sú z Ameriky,
z krajiny zla a lunochodov.

Až sa raz dostanem na mesiac,
budem nadávať, že nie som doma,
chcem žiť a nikdy neprestať,
kázať vodu a piť víno, doparoma!

Boj za totalitu

Bojovali sme za slobodu,
teraz je náš nepriateľ,
patrí sa k ostnatému drôtu,
pridať nenávisť, nie dojatie.

Nevadí, že nevieme dejepis,
nevieme správne vstať z postele,
alebo naše pravé ja už spí,
koľko potrvá, kým sa preberie?

Radi posielame iných do plynu,
lebo my sme iní a vždy budeme,
dávame nálepky, recepty na vinu,
až budeme za plotom, kto si spomienie?

Stavíme ploty okolo svojej duše,
palisády lemujú každé naše konanie,
sme ako ryby, ktoré sa boja súše,
chceme len potopu, pre iných skonanie.

Dnes bojujeme za totalitu,
aby sme boli sprostí a hrdí,
nenávisť už nemáme skrytú,
nevadí, ak máme pleseň v hrudi.

Prázdnota

Dnes som plná prázdnych ľudí,
nepoznávam ich pocity,
sú ako oheň, čo len studí,
všetci sú moderní, bezcitní,

Zabúdame na detské ideály,
radšej si prajeme väčšie zlo,
je to pohodlné, milí pozostalí,
čo dobré nám dobro prinieslo?

Mám prázdne brucho po členky,
celá sa cítim priehľadná,
všetci sme na seba... tenkí?
Alebo len hrubosť ostala?

Niekedy chcem zmiznúť zo Zeme,
niekde tam, kde sú krásne sny,
nevymazané a nevykorenené,
dlhé slová, z ktorých sme nervózni.

Možno raz nebudeme prázdni,
ale plní starej dobrej ľudskosti,
dnes to nebude, dnes sme blázni,
nie blázni z lásky, ale z úbohosti.